

1ος κύκλος αντιμαθημάτων:

ΕΤΕΡΟΤΟΠΙΕΣ.

Ορισμός:

“Κατ’ αρχήν υπάρχουν ουτοπίες. Οι ουτοπίες, αποτελούν θέσεις χωρίς πραγματικό τόπο. Είναι οι θέσεις που διατηρούν με τον πραγματικό χώρο της κοινωνίας μία γενική σχέση άμεσης ή αντίστροφης αναλογίας. Αποτελούν έκφραση της ίδιας της κοινωνίας σε τελειοποιημένη μορφή, ή της ανάποδης πλευράς της κοινωνίας, αλλά σε κάθε περίπτωση, οι ουτοπίες αυτές αποτελούν ουσιαστικά μη πραγματικούς χώρους.”

Μισέλ Φουκώ

Περί αλλοτινών χώρων (Des espaces autres) (1967), Ετεροτοπίες

Ορισμός:

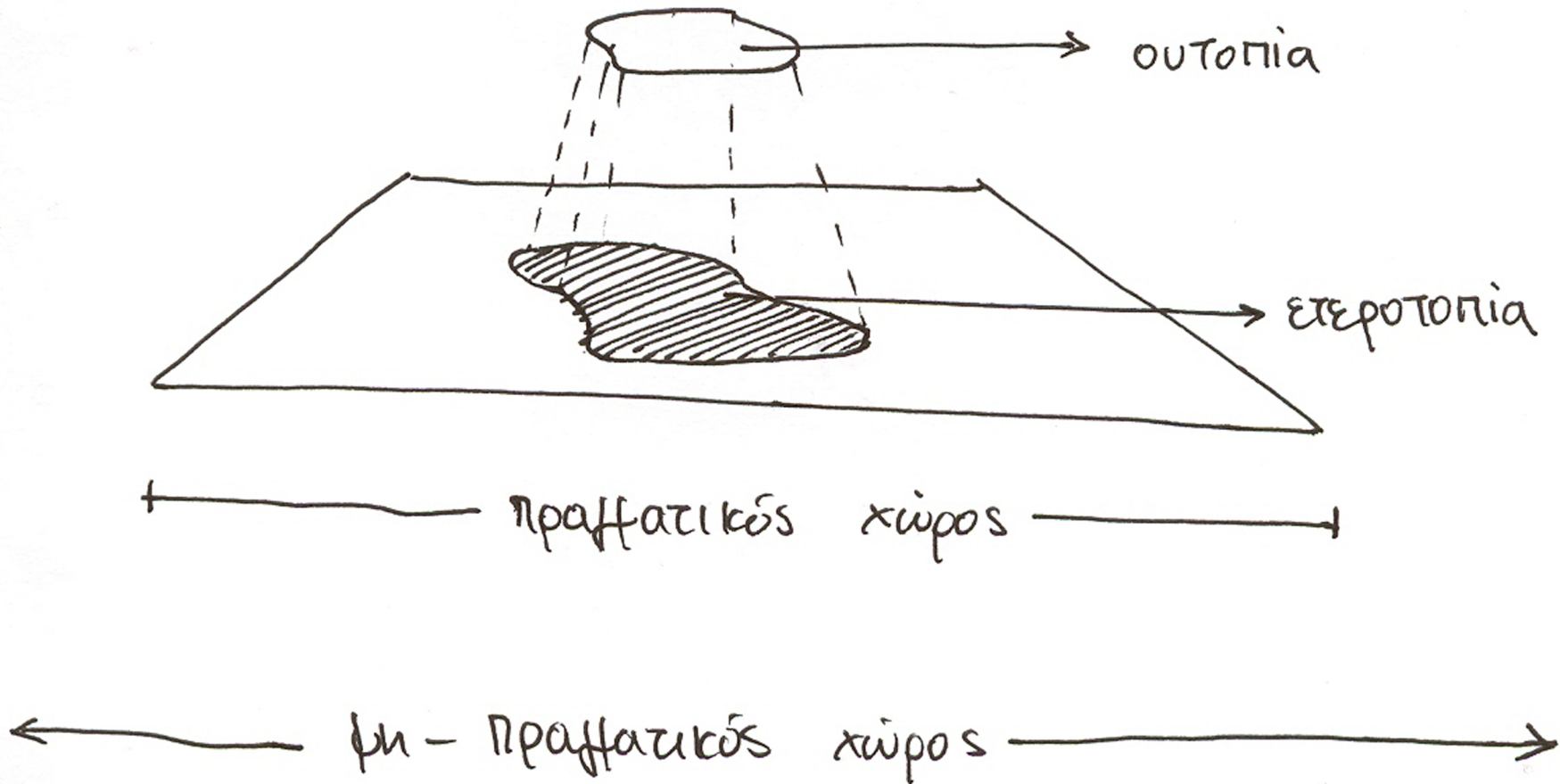
“Υπάρχουν εξίσου, και αυτό ίσως συμβαίνει σε κάθε κουλτούρα, σε κάθε πολιτισμό, πραγματικοί τόποι, τόποι λειτουργικοί, τόποι που έχουν σχεδιαστεί εντός του θεσμού ακόμη και της ίδιας της κοινωνίας, και οι οποίοι αποτελούν κάποιο είδος αντι-θέσεων, είδος ουτοπιών που έχουν γίνει πράξη, εντός των οποίων οι πραγματικές θέσεις, όλες οι υπόλοιπες πραγματικές θέσεις που μπορεί κανείς να βρει στο εσωτερικό μιας κουλτούρας αντιπροσωπεύονται ταυτόχρονα, αμφισβητούνται και ανατρέπονται. Υπάρχουν είδη τόπων που βρίσκονται έξω από όλους τους τόπους, ακόμη και αν είναι εύκολο να προσδιοριστεί η τοποθεσία τους. Επειδή οι τόποι αυτοί είναι τελείως διαφορετικοί από όλες τις άλλες θέσεις τις οποίες αντανακλούν και στις οποίες αναφέρονται, θα τους αποκαλώ, σε αντίθεση με τις ουτοπίες, ετεροτοπίες.”

Μισέλ Φουκώ

Περί αλλοτινών χώρων (Des espaces autres) (1967), Ετεροτοπίες

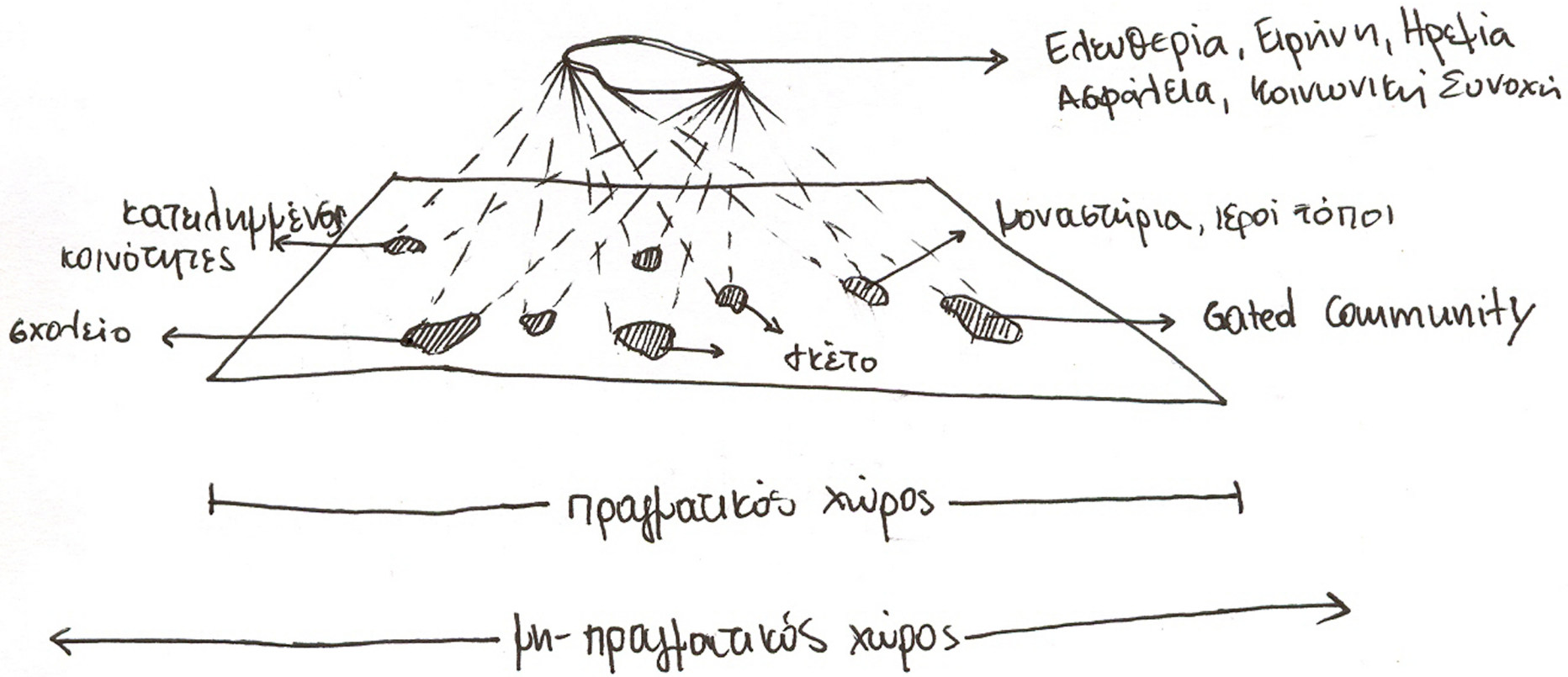
Ορισμός:

ετερο-τοπίες, ο τόπος του άλλου:

Ορισμός:

ετερο-τοπίες, ο τόπος του άλλου:

ΕΤΕΡΟΤΟΠΙΕΣ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ:

GATED COMMUNITIES

(περιφρουριμένες κοινότητες)

ΕΤΕΡΟΤΟΠΙΕΣ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ:

“Φαντάσου ένα κόσμο ανοιχτών χώρων και ελευθερίας. Ειρήνης και ηρεμίας.
Εγγυημένης ασφάλειας. Έναν ειδυλλιακό κόσμο μέσα στον κόσμο σου.”

από διαφημιστικό φυλλάδιο *GATED COMMUNITY*

GATED COMMUNITIES:

Όρισμός (κατά Blakely και Snyder, 1999):

“Οικιστικές περιοχές με περιορισμένη πρόσβαση, στις οποίες οι δημόσιοι χώροι ιδιωτικοποιούνται. Οικιστική ανάπτυξη ασφαλείας με ορισμένες παραμέτρους, συνήθως τοίχους και φράχτες και ελεγχόμενες εισόδους, που προορίζονται να αποτρέψουν τη διείσδυση μη-κατοίκων.”

GATED COMMUNITIES:

Ιστορική εξέλιξη:

- * Μέσα του 19ου αιώνα: στις Η.Π.Α. (ως χώροι αναψυχής ή κυνηγετικά καταφύγια)
- * αρχές 20ου αιώνα: Η.Π.Α. (ως χώροι διαμονής πλουσίων)
- * 1915 : 1η G.C. στο Fairmont Place, Λος Άντζελες
- * 1960 - 1970: ως οικισμοί για συνταξιούχους - οχύρωση μεσοαστικής τάξης
- * Σήμερα: 3.000.000 οικογένειες
8.500.000 κάτοικοι
30.000 G.C. στις Η.Π.Α.
10.000 G.C. στην Αγγλία

GATED COMMUNITIES:

Κατηγορίες Gated Community:

1. **life style:** ως κοινότητα με ομοιγενή τρόπο ζωής, για ανθρώπους με ίδια κοινωνική θέση
(π.χ. Κοινότητες golf, σπά, κοινότητες για ηλικιωμένους κ.α.)
2. **γοήτρου (prestige):** ως σύμβολο κοινωνικής διαφοράς,
(π.χ. κυρίως κατοικίες ελίτ και επενδύσιμες οικονομικές αξίες, ή για λόγους αποφυγής της δημοσιότητας)
3. **ζώνης ασφαλείας:** ως απάντηση στο φόβο για εγκληματικότητα,
4. **Security Park,** συνδιασμός των παραπάνω

Αυτονομία G.C.:

Εκτός απο κατοικίες, οι περιφρουριμένες κοινότητες μπορεί να περιλαμβάνουν:

καταστήματα εξυπηρέτησης κατοίκων, γραφεία,
νοσοκομειακές μονάδες, ταχυδρομείο, σχολείο,
υπηρεσίες παροχής νερού,
παροχής ηλεκτρισμού, συντήρησης και φροντίδας
των αστικών εγκαταστάσεων κ.α.

Τρόπος Λειτουργίας:

Developer (ιδιοκτήτης - σχεδιαστής της κοινότητας, εργολάβος)

+

Κάτοικοι Αγοραστές των κατοικιών της G.C.

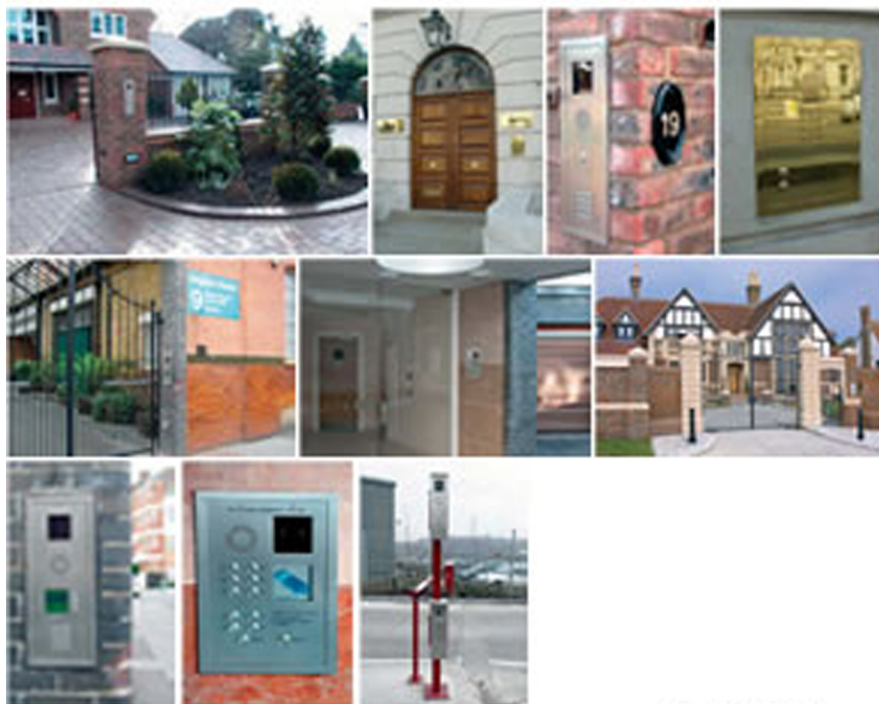
H.O.A., Home Owners' Association:

Ένωση Ιδιοκτητών Κατοικίας, γραφείο διαχείρισης (μικρο-κυβέρνηση)
διαχείριση και εξασφάλιση τήρησης των κανονισμών, που τις περισσότερες φορές
θέτει εξ' αρχής ο Developer.

Ιδιωτική Ασφάλεια και Εξοπλισμοί Ασφαλείας (τείχη, κάμερες, συρματοπλέγματα,
συνεραγερμοί, κλπ.)

TVTEL 3B/HS

3 call buttons hooded surface
preset for post mounting

TVTEL 2B/S

2 call-buttons surface

TVTEL 1B/F

1 call-button flush

TVTEL 240/S

Surface

TVTEL 2K/F

Scroll display, flush

Τοποθεσίες:

Αργεντινή, Αυστραλία, Βραζιλία, Καναδάς, Κίνα, Μεξικό, Φιλιπίνες,
Ταϊλάνδη, Αγγλία, Η.Π.Α., Τουρκία, Περού (Λίμα), Εκουαδόρ, Μόσχα,
Σαυδική Αραβία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Νότια Αφρική, Ινδονησία...

Στην Ελλάδα γιατί όχι;

1. απαιτεί αποκλεισμό δημόσιων χώρων
2. λόγω υψηλού κόστους επένδυσης

Εξοικείωση με τις G.C. στην καθημερινή ζωή:

Θέαμα:

σειρές tv: Μπομπ Σφουγγαράκης (επεισόδιο Squidville, *Ο καλαμάρης πάει σε Gated Community*, X-Files season 6 (επεισόδιο Arcadia))

Ταινίες: Stepford Wives, La Zona (Rodrigo Pla)

Δημοσιότητα:

Στην Αγγλία, στα μέσα '80 το ζεύγος Θάτσερ ιδρύει Gated Comm. στο Μπάρατ του Λονδίνου

Στον τρόπο ζωής:

Εμπορικά Κέντρα (Malls):

δρόμοι, πλατείες, αγορά και διασκέδαση, στη σφαίρα του ιδιωτικού.

Κίνητρα για την Ιδρύση των G.C.:

1. Οικονομικά Κίνητρα:

για εργολάβους
για ιδιοκτήτες
για δήμους

2. Κοινωνικός Περίγυρος:

εξασφάλιση κοινωνικού status
αποφυγεί συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων

3. Ασφάλεια

προστασία από την βία και την εγκληματικότητα των πόλεων

Κίνητρα για την Επιλογή Κατοικίας σε G.C.:

1. Η ανάγκη για ασφάλεια
2. Προστασία ιδιωτικής περιουσίας
3. Κοινωνική συνοχή, ομοιογένεια στην αρχιτεκτονική, στην κοινωνική ζωή
4. Φόβος, η αύξηση της εγκληματικότητας στα αστικά κέντρα

Αντιφάσεις:

1. Ασφάλεια: τα τείχη μπορούν να υπερπηδηθούν, τα σημεία ελέγχου να παραβιαστούν (tailgating), οι ιδιωτικοί αστυνομικοί δεν έχουν το δικαίωμα σύλληψης ή οπλοφορίας
2. Κοινωνικός περίγυρος: για να επιτευχθεί η ομοιογένεια και η εξασφάλιση του κοινωνικού status απαιτείται συμμόρφωση σε συγκεκριμένους κανόνες όπως καθαριότητα, ομοιόμορφη εμφάνιση σπιτιών, απογόρευση συγκεκριμένων τύπων οχημάτων, των σχοινιών απλώματος, δορυφορικών πιάτων, κατοικιδίων, περιορισμός επισκεπτών και ωρών κυκλοφορίας κλπ. που ορίζονται απο το ΗΟΑ. και τα απαιτούμενα χρήματα για την αγορά κατοικίας.
3. Οικονομικά κίνητρα: Καμμία αντίφαση.

ΕΤΕΡΟΤΟΠΙΕΣ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ:

ετεροτοπολογία

των gated communities

αρχές των ετεροτοπιών:

(βάση των αρχών που διατυπώνει ο Μ.Φουκώ)

1. πιθανόν κάθε κουλτούρα, ανθρώπινη ομάδα δημιουργεί ετεροτοπίες, κάθε φορά διαφορετικές παρ'όλα αυτά αναγνωρίζουμε δύο βασικές κατηγορίες: **ετεροτοπίες κρίσης και ετεροτοπίες απόκλισης**

2. κάθε ετεροτοπία διαθέτει μια σαφή και καθορισμένη λειτουργία σε μια κοινωνία, και η ίδια ετεροτοπία μπορεί, ανάλογα με την συγχρονικότητα της κουλτούρας στην οποία βρίσκεται να έχει μια διαφορετική λειτουργία.

ετεροτοπολογία των Gated Communities:

1. **ετεροτοπία απόκλισης:** αφορά δηλ. άτομα με αποκλίνουσα απο τον μέσο όρο συμπεριφορά.
Σήματα διαφοροποίησης: κύρος, life-style, οικονομική υπεροχή, διασημότητα κλπ.

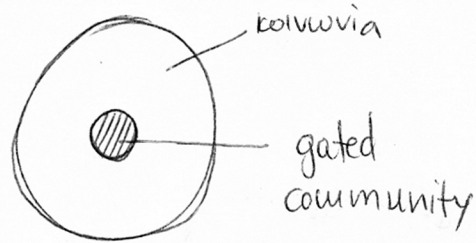
2. **μια πραγματιστική λειτουργία ως άλλοθι:** Οι g.c. επικαλούνται για παροχή κοινωνικής, ηθικής και πολιτικής πατρίδας, παροχή ασφάλειας και ισορροπημένου αστικού περιβάλλοντος, παροχή κοινού τρόπου ζωής με τους συμμετέχοντες, ποικιλία δραστηριοτήτων.

ετεροτοπολογία των gated communities

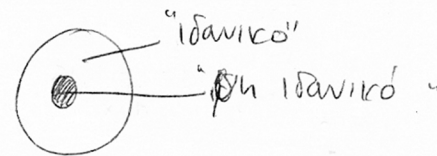
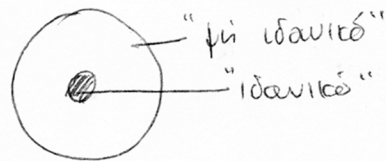
gated communities

καταναγκαστικός
εγκλεισμός

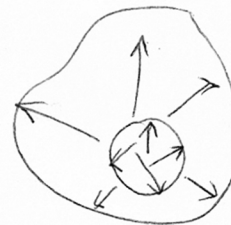
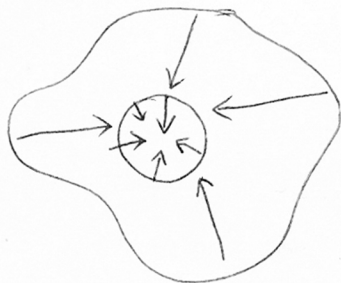

κοινωνία $\equiv$ διαίτυση/κρίση
gated comm. $\equiv$ ουτοπία

κοινωνία $\equiv$ ουτοπία
~~έχει ελαστο~~
~~πλαστικό~~ $\equiv$ διαίτυση/κρίση

εσωστρέφια
εξωστρέφια

αρχές των ετεροτοπιών:

(βάση των αρχών που διατυπώνει ο Μ.Φουκώ)

3. Η ετεροτοπία έχει τη δυνατότητα να αντιπαραθέσει **σε έναν πραγματικό τόπο πολλούς χώρους**, πολλές θέσεις οι οποίες από μόνες τους είναι ασυμβατές.

4. **ετεροχρονία:** ο χρόνος μέσα στην ετεροτοπία έρχεται σε ρίξη με τον παραδοσιακό χρόνο

ετεροτοπολογία των Gated Communities:

3. Συμβίωση διαφορετικών κοινωνικών υποκειμένων, με συνδετικό στοιχείο την οικονομική δυνατότητα αγοράς ακινήτου, και την κοινή επιλογή, **ποικιλία διαφορετικών δραστηριοτήτων**, χρήσεων γης, λειτουργιών, κλπ. Αντιπαραθέση της ειρήνης, της ασφάλειας, της ευτυχιάς, σε ένα φαινόμενο αντιφάσεων. **έδαφος ταυτότητας.**

4. **ο χρόνος του ελέγχου:** 24η φύλαξη, ελεγχόμενο ωράριο κινητικότητας στους δρόμους, όσο μεγαλύτερη η αυτονομία των δραστηριοτήτων, τόσο ο χρόνος μέσα στην κοινότητα διαφοροποιείται απο τον

αρχές των ετεροτοπιών:

(βάση των αρχών που διατυπώνει ο Μ.Φουκώ)

ετεροτοπολογία των Gated
Communities:

5. Οι ετεροτοπίες προϋποθέτουν πάντοτε την **ύπαρξη ενός συστήματος ανοίγματος και κλεισίματος** το οποίο τις απομονώνει και συγχρόνως τις καθιστά προσπελάσιμες. Γενικώς, ένας ετεροτοπικός τόπος δεν είναι τόσο ελεύθερα προσβάσιμος. Ή εξαναγκάζομαστε να βρεθούμε εκεί, όπως στην περίπτωση ενός στρατώνα, μιας φυλακής, ή πρέπει να συμμετέχουμε σε ιεροτελεστίες και εξαγνισμούς. Δεν μπορούμε να εισέλθουμε εάν δεν διαθέτουμε μια ειδική άδεια και αφού επιτελέσουμε συγκεκριμένες κινήσεις.

5. **Ο έλεγχος εισροής:** οι ελεγχόμενες είσοδοι στην κοινότητα καθορίζουν ποιός μπορεί να εισέλθει σ' αυτή.
Το δικαίωμα συμμετοχής στην κοινότητα: Σε πολλές G.C. εκτός από την οικονομική δυνατότητα για την αγορά ακινήτου, το άτομο μπορεί να απορριφθεί με βάση κοινωνικά χαρακτηριστικά, που αντιφάσκουν με την ταυτότητα της κοινότητας.

αρχές των ετεροτοπιών:

(βάση των αρχών που διατυπώνει ο Μ.Φουκώ)

ετεροτοπολογία των Gated
Communities:

6. Διαθέτουν μία λειτουργία σε σχέση με τον υπόλοιπο χώρο. Είτε έχουν ως ρόλο να δημιουργήσουν έναν χώρο ψευδαισθήσεων ο οποίος καταγγέλλει σαν ακόμη πιο απατηλό κάθε πραγματικό χώρο, όλες τις τοποθεσίες στο εσωτερικό των οποίων η ανθρώπινη ζωή είναι οριοθετημένη. Είτε, αντιθέτως, δημιουργώντας έναν άλλο χώρο, έναν πραγματικό χώρο, τόσο τέλει, τόσο σχολαστικό, τόσο καλά συγκροτημένο που ο δικός μας να φαίνεται αποδιοργανωμένος, άσχημα διευθετημένος και πρόχειρος. Αυτή δεν θα ήταν η ετεροτοπία της ψευδαίσθησης αλλά της αντιστάθμισης.

6. ετεροτοπία της αντιστάθμισης: “στο σημερινό κοινωνικό κλίμα, τα σπίτια μας είναι καθιστοί στόχοι και οι οικογένειές μας θύματα πρωτοφανούς βίας” , απο διαφημιστική προσούρα για το security-park Dainfern’s.

τέλος